

2017. aasta eesti keele teise keelena 6. klassi tasemetööst

Tiina Mürsepp
eesti keele teise keelena peaspetsialist

1. Eesti keele teise keelena tasemetöö eesmärgid

Alus: Haridus- ja teadusministri määrus nr 54 § 2; vastu võetud 15.12.2015.

Tasemetöö eesmärk on:

- 1) hinnata põhikooli riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust II kooliastme lõpus;
- 2) anda koolile ning õpetajatele võimalus hinnata oma õpilaste õpitulemusi üleriigilisel taustal;
- 3) suunata tasemetöö sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 4) siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid;
- 5) anda välishindamise tulemuste põhjal tagasisidet kõigile asjast huvitatud osapooltele ning võimaldada kavandada ja teha muudatusi riiklikus õppekavas, õppekirjanduses, õpetajate täiendusõppes, ning suunata vastavat arendustööd.

Eesti keele teise keelena tasemetöö koostamisel arvestatakse riikliku õppekava nõudmist ja Euroopa Nõukogu keeleoskustasemetega, millest lähtuvalt vastab tasemetöö ligilähedaselt A2-taseme kirjeldusele.

Tasemetöö eesmärk on hinnata, kas ja mil määral on õpilased saavutanud põhikooli õppekavas määratletud õpitulemused II kooliastme lõpus, ning anda tagasisidet õpilastele, õpetajatele ja teistele asjast huvitatutele.

2. Tasemetöö korraldus

2017. aastal viidi läbi elektrooniline tasemetöö (e-tasemetöö) Eksamite infosüsteemis (EIS). Tasemetööd tegid valimisse kuuluvad eesti keelest erineva

õppekeele koolide 6. klassi õpilased. Tasemetöö valimisse kuulus 285 õpilast 30 koolist. Tasemetööd sooritas 268 õpilast (146 poissi ja 133 tüdrukut), 17 õpilast puudus. 2016. aasta e-tasemetöö valimisse kuulus 233 õpilast (124 poissi ja 109 tüdrukut) 18 koolist. Tasemetöös oli seitse ülesannet ning tasemetöö eest oli võimalik saada 50 punkti. Tasemetöö sooritamiseks oli ette nähtud aega 45 minutit. Tasemetöö lõpus oli valikvastustega küsimustik tasemetöö sooritajale.

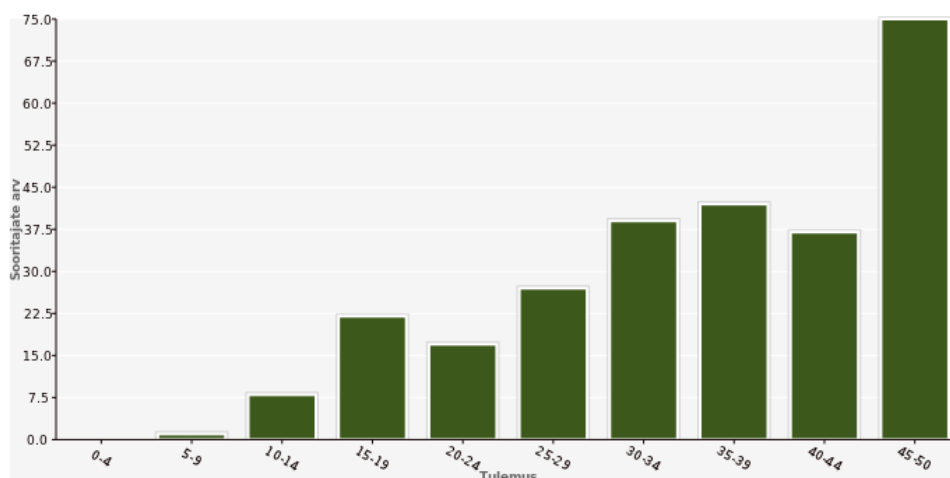
3. Tasemetöö tulemused

Tasemetöös sai 13 õpilast ehk 4,8% tulemuseks maksimumpunktid (eelmisel aastal 3%). Vähemalt 80% võimalikust punktisummast saavutas 112 õpilast ehk 41,8% (eelmisel aastal 39%). Alla 25 punkti sai 48 õpilast ehk 17,9% (eelmisel aastal 13,7%). Kõige madalam tulemus oli 9 punkti (1 õpilane).

Tasemetöö keskmine sooritus 2014. aastal oli 72%, 2015. aastal pabertasemetöös (p-tasemetöö) 69% ning katselises e-tasemetöös 80%. 2016. aasta e-tasemetöö keskmine sooritus oli 70,7%, 2017. aastal samuti 70,7%.

Tabel 1. Tasemetöö üldstatistika

Aasta	Õpilaste hulk	Maksimaalne tulemus	Minimaalne tulemus	Keskmine tulemus
2015	194	40	6	32
2016	233	40	0	28
2017	268	50	9	35

Joonis 1. Tasemetöö tulemuste jaotus 2017

Tabel 2. Tasemetöö tulemused (2017)

Punktid	Õpilaste hulk	%
0-4	0	0
5-9	1	0,4
10-14	8	3
15-19	22	8,2
20-24	17	6,3
25-29	27	10,1
30-34	39	14,6
35-39	42	15,7
40-44	37	13,8
45-50	75	27,9

Tabel 3. Tulemuste jaotus absoluutarvudena ja protsentides (2017)

	Poisid	Tüdrukud	Kokku	Poisid (%)	Tüdrukud (%)	Kokku (%)
0%	0	0	0	0	0	0
1-19%	4	1	5	3	1	2
20-49%	34	13	47	23	11	18
50-74%	51	38	89	35	31	33
75-100%	57	70	127	39	57	47
Kokku	146	122	268	100	100	100

Tabel 4. Tulemused maakonniti 2017

	Õpilaste hulk	%	keskm	keskm (%)	min	mediaan	max	st. hälve
Harju maakond	123	45,9	34,1	68,3	9	35	40	11,5
Ida-Viru maakond	89	33,2	34,8	69,6	10	37	40	11
Jõgeva maakond	9	3,4	44,4	88,9	34	48	50	5,9
Lääne-Viru maakond	10	3,7	40,3	80,6	28	42	50	8,8
Pärnu maakond	9	3,4	42,1	84,2	34	42	50	5,4

Tartu maakond	18	6,7	37,8	75,6	19	39	48	7
Valga maakond	10	3,7	32	64,	13	32	50	11.2
Kokku	268	100	35,4	70,7	9	37	50	10,9

Tabel 5. Edukuse ja kvaliteedi näitajad maakonniti 2017

	Õpilaste hulk	edukus	kvaliteet	edukus (%)	kvaliteet (%)
Harju maakond	123	97	54	78,9	43,9
Ida-Viru maakond	89	71	39	79.8	43,8
Jõgeva maakond	9	9	7	100	77,8
Lääne-Viru maakond	10	10	5	100	50
Pärnu maakond	9	9	7	100	77,8
Tartu maakond	18	17	12	94,4	66,7
Valga maakond	10	7	3	70	30
Kokku	268	220	127	82,1	47,4

Poiste ja tüdrukute tulemuste võrdluses on tüdrukute sooritus kolmel aastal järjest olnud nii üldiselt kui kõikides osaoskustes parem kui poistel – tüdrukute keskmine tulemus on sel aastal 76,1% (2016. aastal 75,3% ning 2015. aastal 75%), poistel vastavalt 66,3%, 66,8% ja 64%. Eelmise aastaga võrreldes on poiste sooritusprotsent pisut langenud. Osaoskusi kõrvutades on jätkuvalt poiste ja tüdrukute tulemuste vahel kõige suurem erinevus kirjutamisosas, kuulamisosas on erinevus kõige väiksem.

Alljärgnevat tabelites on välja toodud 2017. aasta tasemetöö näitajad.

Tabel 6. Tulemused soo järgi (2017)

	Õpilaste hulk	%	keskmine	keskm %	min	mediaan	max	st. hälve
Poisid	146	54,5	33,1	66,3	9	34	50	11,1
Tüdrukud	122	45,5	38	76,1	10	40	50	10,1
Kokku	268	100	35,4	70,7	0	37	50	10,9

2016. aastal oli kõige madalam keskmine tulemus kirjutamisosas – 57,8% sellele järgnesid lugemine ja keele struktuur. Kõige kõrgem sooritusprotsent 87,8% oli kuulamise osaoskuses. 2017. aastal oli kõige madalam tulemus kirjutamisosas – 63,1% ning kõige kõrgem kuulamisosas 82,2%.

Tabel 7. Edukuse ja kvaliteedi näitajad soo järgi (2017)

	Õpilaste hulk	edukus	kvaliteet	edukus (%)	kvaliteet (%)
Poisid	146	112	57	76,7	39
Tüdrukud	122	108	70	88,5	75,4
Kokku	268	220	127	82,1	47,4

Tabel 8. Tasemetöö põhinäitajad osaoskuste kaupa (2017)

	Kuulamine	Lugemine	Keele struktuur	Kirjutamine
Punkte	10	15	15	10
Keskmine tulemus	8,2	9,8	11,2	6,3
Keskmine sooritus %	82,2	64,1	74,5	63,1

E-tasemetöö kuulamis-, lugemis- ja keele struktuuri osa olid arvutihinnatavad.

4. Kuulamisosa

Kuulamisosa koosnes kahest ülesandest (kokku 10 üksikküsimust). Esimeses ülesandes (pildiga või sõnalised valikvastused, valimine kolme vastusevariandi hulgast) oli 4 üksikküsimust. Teises ülesandes (õige-vale väite valimine) oli 6 üksikküsimust. Kokku oli selle osaoskuse eest võimalik saada 10 punkti. Sama tüüpi ülesanded olid ka 2015. ja 2016. aasta e-tasemetöös.

Ülesande teksti saab kuulata kaks korda. Kuulamise ajal ei saa pausi kasutada. Õpilased ei pea teksti kaks korda kuulama ning selle tõttu võib ette tulla kiirustamist ja väheneda tähelepanelikkus ning kuulamisülesannete lahendamiseks võib kuluda vähem aega. Pabertasemetöös sellist erinevust ei olnud, sest kõik pidid linditeksti kaks korda kuulama.

Kuulamise osaoskus sai statistika järgi kõige kõrgema tulemuse. Kuulamisosa keskmine sooritus oli 82,2%. Esimene ülesanne oli kõrgemate

sooritusnäitajatega (84,9%) kui teine ülesanne (keskmine lahendusprotsent 79,6). Tüdrukute tulemused olid poiste omadest kõrgemad.

Tabel 9. Kuulamisosa tulemused (2017)

	<i>min</i>	keskm	keskm (%)	<i>max</i>	poisid sooritus %	tüdrukud sooritus %
1. ülesanne	0	3,4	84,9	4	83,7	86,3
2. ülesanne	1	4,8	79,6	6	76,3	83,6

5. Lugemisosa

Lugemisosas oli kolm ülesannet: esimene ülesanne – 6 üksikküsimust (valikvastustega lünkülesanne, teksti sobitamine lünka), teine ülesanne 4 üksikküsimust (valikvastused, valimine kolme vastusevariandi hulgast) ning kolmas 5 üksikküsimust (lünkülesanne, vastuse valimine vastuste pangast) andsid kokku 15 punkti. Kõigile ülesannetele olid lisatud pildid. 2016. aasta e-tasemetöö lugemisosas oli kaks üleannet.

Lugemisosa keskmine sooritusprotsent oli 64,2. Esimene ülesanne (73,5%) oli kõrgemate näitajatega kui teine (60,6%) ning kolmas (58,4%). 2016. aastal oli keskmine 68,2%.

Tabel 10. Lugemisosa tulemused (2017)

	<i>min</i>	keskm	keskm (%)	<i>max</i>	poisid sooritus %	tüdrukud sooritus %
1. ülesanne	0	4,4	73,5	6	67,4	80,7
2. ülesanne	0	2,4	60,6	4	55,9	66,2
3. ülesanne	0	2,9	58,4	5	52,3	65,6

6. Keele struktuuri osa

Keele struktuuri osas oli üks ülesanne, mille eest oli võimalik saada 15 punkti. Keele struktuuri ülesandes (valikvastused, sobiva sõna valimine loendist) oli 15 üksikküsimust. Eelmise aasta e-tasemetöö keele struktuuri osa koosnes kahest ülesandest.

Osaoskuse keskmine sooritusprotsent oli sel aastal 74,5, eelmisel aastal oli kahe ülesande keskmine 69,3%.

Tabel 11. Keele struktuuri osa tulemused (2017)

	<i>min</i>	keskm	keskm (%)	<i>max</i>	poisid sooritus %	tüdrukud sooritus %
1. ülesanne	2	11,2	74,5	15	70,9	78,7

7. Kirjutamisosa

Kirjutamisosas oli üks ülesanne. Õpilased pidid kirjutama etteantud sisupunktidele toetudes umbes 30-sõnalise teate. Ülesande eest oli võimalik saada maksimaalselt 10 punkti (5 punkti ülesande täitmise ja 5 punkti keelekasutuse eest). 2016. aastal oli e-tasemetöös sama tüüpi kirjutamisülesanne.

Kirjutamisosa keskmine sooritusprotsent oli 63,1 (eelmisel aastal 57,8%). Ülesannet hinnati hindamisjuhendi järgi. Kirjutamisülesande eest võis saada erinevatel põhjustel 0 punkti: kirjutatud tekst ei vastanud teemale, oli hindamiseks liiga lühike või õpilane jättis kirjutamisülesande üldse täitmata. Kirjutamise osaoskuses oli poiste keskmine tulemus 57% (2016. aastal 51,9% ning 2015. aasta katselises e-tasemetöös 43,8%), mis on tunduvalt madalam kui tüdrukute 70,5% (2016. aastal 64,40%, 2015. aastal 62%) tulemus.

Kirjutamisosa hindas EISis hindamisjuhendi alusel SA Innove ruumides neli hindajat. Hinnatavaid töid oli kokku üle 1200, sest oli vaja hinnata ka valimisse mittekuuluvate e-tasemetöö sooritanud õpilaste kirjutamisülesanded. Hindajateks valiti põhikooli II kooliastme õpetajad. Kolmele õpetajale oli see esmakordne e-hindamise kogemus. Kirjutamisosa hindajad kasutasid hindamisel EISi sisenemise juhendit ning hindamise läbiviimiseks hindamisjuhendit. Esile kerkinud sisulised hindamisprobleemid sai hindamise käigus üheskoos lahendatud. Nii sellel kui ka eelneval aastal tekkis üks tehniline probleem, mis vajas lahendamisel EISi arendaja abi.

Üldjuhul meeldis õpetajatele lühikest teksti arvutis hinnata, samas eelistasid nad EISis oleva hindamisjuhendi asemel kasutada väljaprintitud hindamisjuhendit, mis tundus neile mugavam. Kuna ühel hindajal tuli lühikese aja jooksul hinnata palju töid, oli tööprotsess väga pingeline.

Tabel 13. Kirjutamisosa tulemused soo järgi (2017)

	Õpilaste	%	keskm	keskm	<i>min</i>	<i>max</i>
--	-----------------	----------	--------------	--------------	------------	------------

	hulk			%		
Poisid	146	54,5	5,7	57	0	10
Tüdrukud	122	45,5	7,1	70,5	0	10
Kokku	268	100	6,3	63,1	0	10

8. Ülesannete koondstatistika

Tasemetöös oli kokku seitse ülesannet. 2017. aastal e-tasemetöö ülesehitus muutus pisut võrreldes eelmise aastaga. Kokku oli sel aastal ülesannete eest võimalik saada 50 punkti.

Tabel 14. Ülesannete põhinäitajad (2017)

	<i>min</i>	<i>keskm</i>	<i>keskm</i> <i>%</i>	<i>max</i>	poisid sooritus %	tüdrukud sooritus %
Kuulamine 1. ülesanne	0	3,4	84,9	4	83,7	86,3
Kuulamine 2. ülesanne	0	4,8	79,6	6	76,3	83,6
Lugemine 1. ülesanne	0	4,4	73,5	6	67,4	80,7
Lugemine 2. ülesanne	0	2,4	60,6	4	55,9	66,2
Lugemine 3. ülesanne	0	2,9	58,4	5	52,3	65,6
Keele struktuuri ülesanne	2	11,2	74,5	15	70,9	78,7
Kirjutamine	0	6,3	63,1	10	57	70,5

9. Õpilaste hinnang tasemetööle

Valimisse kuuluvatel õpilastel oli ka sellel aastal võimalik vastata e-tasemetöö küsimustikule. Küsimustele vastas üle 90% valimisse kuuluvatest õpilastest.

Küsimustik koosnes 10 küsimusest. Küsimused olid ülesannetest arusaamise, erinevate osaoskuste ülesannete täitmise ning e-tasemetöö meeldimise ja arvuti kasutamise kohta eesti keele tundides. 92% valimisse kuuluvatest õpilastest vastasid, et tasemetöö meeldis neile ja 8%, et ei meeldinud. 22% õpilastest pidas ülesandeid kergeks ning 10% raskeks, 4% õpilastest vastas, et ei saanud aru, mida nad peavad tegema. Kõige huvitavamateks ja kergemateks pidasid

õpilased kuulamisülesandeid ning kõige raskemaks kirjutamisülesannet. Ka eelmisel aastal vastati üldjoontes samamoodi.

Umbes $\frac{3}{4}$ vastajatest teevad eesti keele tunnis ülesandeid arvutis ning 20% vastajatest ei ole kunagi tunnis arvutiülesandeid tunnis lahendanud. Eelmise aastaga võrreldes on eesti keele tunnis arvuti kasutajate hulk suurenenud. Umbes 60% õpilastest soovis ka edaspidi arvutis eesti keele teste teha, 30% ei osanud öelda ning 10% vastajatest arvas, et nad ei tahaks arvutitesti teha. Kodutööde tegemisel kasutab arvutit umbes $\frac{3}{4}$ vastajatest ning $\frac{1}{4}$ ei kasuta või pole neil võimalik seda kasutada.

10. Õpetajate tagasiside, hinnangud ja ettepanekud tasemetöö kohta

E-tasemetöö kuulamis-, lugemis- ja keele struktuuri ülesanded on arvutihinnatavad. Kirjutamisülesande hindamine toimus SA Innoves. Koolides aineõpetajad ja e-tasemetöö läbiviijad tasemetöö hindamisega kokku ei puutunud.

SA Innove kodulehel said õpetad anda tagasisidet eesti keele teise keelena e-tasemetöö kohta. Vastajaid oli seitsmest koolist. Märgiti, et e-tasemetöö täitis oma eesmärgi, sest töö vastas põhikooli riiklikule õppekavale. Tasemetööst saadi piisav tagasiside õppimise ja õpetamise kohta. Tasemetöö näitab õpetajale, milliseid osaoskusi on vaja rohkem arendada. Kõige raskem tasemetöö osa oli õpetajate arvates kirjutamine, eriti nendes koolides, kus õpivad logopeedilist abi vajavad lapsed.

Kõik tagasiside andjad väitsid, et nende koolis e-taseme töötehniline läbiviimine õnnestus. Koolid väitsid, et mõnel pool oleks vaja rohkem arvuteid ning väga oluline tasemetöö õnnestumiseks on kvaliteetne internetiühendus. Koolide valmisolek üheaegselt e-tasemetööd sooritada on erinev kõikudes 15 kuni 40ni.

Kõikides tagasiside andnud koolides oli varem EISi e-ülesannete ja varasemate tasemetöödega tutvutud ning neid lahendatud. E-ülesannete töökäsud olid õpilastele arusaadavad. Õpetajad arvasid, et e-tasemetöö on õpilastele huvitav ja vajalik.

Kokkuvõte

2017. aasta e-tasemetöö valimisse kuulunud õpilastest oli 45,9% Tallinna ja Harjumaa ning 33,2% Ida-Virumaa koolidest. Ülejäänud õpilased (kokku 20,9%) olid Lääne-Viru, Tartu, Pärnu, Jõgeva ja Valga maakonnast. Võrreldes 2016. aastaga oli 2017. aasta e-tasemetöö valim pisut suurem nii õpilaste arvu kui ka koolide arvu poolest. Valimi keskmine sooritusprotsent oli Tallinnas ja Harju maakonnas 68,3% ning Ida-Viru maakonnas 69,6%. Kõige kõrgem sooritusprotsent 88,9 oli Jõgeva maakonnas ning madalaim Valga maakonnas 64%. Valimisse kuulus 30 kooli ning igast koolist kuni 10 õpilast. 2016. aastal sooritas e-tasemetöö 18 koolist kokku 233 õpilast. Keskmine tulemus oli mõlemal aastal sama 70,7%.

Lisaks valimile tegi 2017. aastal e-tasemetöö veel 904 vabatahtlikku õpilast erinevatest Tallinna, Harjumaa, Ida-Virumaa ja teiste maakondade eesti keelest erineva õppekeelega koolidest.

2017. aastal olid kõik koolid e-testide läbiviimiseks üldjoontes valmis, kuid arendustöö jätkub. Edaspidi oleks vajalik, et e-tasemetöö subjektiivhinnatavate ülesannete hindamine toimuks koolides, kuid hindamise läbiviimiseks vajavad õpetajad koolitust.